

LES ORACIONS INTRANSITIVES DE VERBS PSICOLÒGICS NO PRONOMINALS AMB SUBJECTE EXPERIMENTADOR*

Carles ROYO
Universitat Rovira i Virgili

1. INTRODUCCIÓ

Els predicats psicològics se solen descriure com a verbs que participen en oracions bivalents en què un argument experimentador reacciona o presenta una actitud psíquica davant el referent expressat per un altre argument oracional (cf. Bosque / Gutiérrez-Rexach 2009: 411). D'altra banda, en l'organització del llenguatge per estructures simbòliques propi de la lingüística cognitiva es considera que en les oracions d'aquests verbs hi ha una força metafòrica abstracta d'un participant cap a un altre participant (cf. Langacker 2000). L'argument que no és l'experimentador ha rebut diferents noms; tot i que Belletti / Rizzi (1988) l'anomenen *tema*, altres autors distingeixen diverses natures d'aquest argument segons l'oració en què participa. Pot ser una *causa* o bé pot ser el que en filosofia s'anomena un *objecte de l'emoció*, però que convé diferenciar entre *Target of Emotion* i *Subject Matter of Emotion* segons Pesetsky (1995), o entre *correlat* i *punt de referència* segons Kailuweit (2005). Autors com Acedo-Matellán / Mateu (2015), en canvi, distingeixen entre *causa estructural* i *causa conceptual* o *estímul*. El caràcter de predicats bivalents queda recollit en els tres tipus de verbs psicològics de Belletti / Rizzi (1988), en què tots tres grups formen oracions biargumentals: el tipus I amb un subjecte experimentador (verbs SubjExp: *L'Arnau estima la Núria*), el tipus II amb un acusatiu experimentador (verbs AcExp: *La tempesta espanta l'Arnau*) i el tipus III en oracions intransitives amb un datiu experimentador (verbs DatExp: *A l'Arnau li agrada la xocolata*).

En treballs posteriors diversos lingüistes han fet altres propostes de classificació dels verbs psicològics, incloent-hi els tres grups de Belletti / Rizzi (1988) i ampliant-la amb algun grup més de predicats: cf. Van Voorst (1992), Bouchard (1995), Whitley (1995, 1998), Kailuweit (2005, 2007), Viñas-de-Puig (2009), Fábregas *et al.* (2012), Acedo-

*Aquest treball s'ha beneficiat d'un ajut del projecte de recerca FFI2016-80142-P (Ministerio de Ciencia e Innovación), del Research Group on Language and Linguistics ROLLING 2017 SGR 165 (AGAUR) i del Pla de Foment de la Recerca 2022PFR-URV-10 (URV).

Matellán / Mateu (2015), entre d'altres. Amb alguna excepció (per exemple, vegeu Whitley 1995, 1998; Kailuweit 2005, 2007), s'hi solen fer poques distincions dins el grup de verbs no pronominals que formen oracions amb un subjecte experimentador. D'altra banda, sovint s'esmenten les construccions amb subjecte experimentador de verbs pronominals en oracions reflexives i recíproques (*L'Arnau s'odia*; *L'Arnau i la Núria s'odien*), o els alternants ergatius pronominals de l'alternança causativa (*L'Arnau s'espanta (amb la tempesta)*).

En aquest últim cas de verbs ergatius, la causa de l'experiència psicològica (*amb la tempesta*) pot aparèixer de forma optativa a l'oració com un adjunt oracional, no pas com un argument regit, a diferència del que s'esdevé en l'alternant AcExp (*La tempesta espanta l'Arnau*). Encara que a la construcció ergativa només hi aparegui l'experimentador, la causa és present d'alguna manera en l'escena conceptual de l'oració, en la mesura que una mateixa escena conceptual es pot construir de maneres diverses (cf. Mateu 2000). És possible, per tant, la construcció monoargumental de verbs emotius amb un subjecte experimentador en oracions ergatives, com també és possible l'ús absolut dels verbs SubjExp —*Aquell qui estima mai no s'abaixa* (Estradé 1991: 21)—, en què el subjecte experimentador és l'únic argument oracional (cf. *GIEC*: §21.2.2a, Royo en premsa (21)).¹

L'objectiu d'aquest article és fer una anàlisi mínima que permeti descriure i classificar diferents grups de verbs psicològics emotius no pronominals del català que formen oracions amb un subjecte experimentador; per tant, hi deixaré de banda els predicats pronominals i només hi faré alguna referència puntual. Tot i que tindrè en compte els verbs SubjExp (*estimar, odiar*) per obtenir una visió de conjunt, no en descriuré el comportament, ja que han merescut més atenció dins els estudis lingüístics en comparació amb els que analitzaré. Em centraré en altres predicats psicològics emotius no pronominals que formen oracions intransitives (monoargumentals o no) amb un subjecte experimentador, amb la intenció d'aconseguir una mirada més completa de tot aquest variat conjunt de predicats. Per això, sovint em referiré als verbs SubjExp —que habitualment formen oracions transitives— per comparar-los amb els altres verbs que aquí s'estudien.² D'alguna manera, aquest treball té en compte la descripció dels verbs SubjExp feta a Royo (en premsa), per ampliar-la a altres verbs emotius no pronominals que es construeixen amb un subjecte experimentador.

És un treball d'anàlisi *mínima* perquè no s'hi aprofundeix en l'examen de cada grup concret, sinó que pretén donar eines per a futures recerques que vulguin analitzar més a fons com es comporta cada grup de predicats des del punt semàntic, sintàctic, informatiu o pragmàtic, en la mesura que la distinció entre grups verbals pot permetre una anàlisi encara més aprofundida. Aquesta distinció també pot ser útil en les tasques de traducció del català

1. Igualment, els verbs AcExp i DatExp permeten l'ús absolut del verb en oracions monoargumentals (cf. Rosselló 2008: §S 13.3.6.2a-b i 13.3.7.2b; *GIEC*: §21.2.2b i 21.5a; Royo 2020), però en aquest cas sense l'experimentador (*Les guerres escandalitzen*; *Els bombons agraden*).

2. No s'hi estudien els verbs de semàntica psicològica no emotiva que formen oracions —habitualment transitives— amb un subjecte experimentador (cf. Royo en premsa): volitius i desideratius (*desitjar, preferir*), de coneixement i operacions intel·lectuals (*analitzar, endevinar*), de creença i opinió (*creure, sospitar*), d'inferència (*concloure, deduir*), de suposició (*imaginar, suposar*). Per a similituds i diferències entre aquests predicats, a més dels emotius, vegeu Bonet (2008: §S 19.8-11).

a altres llengües. Per respondre a la voluntat descriptiva i de classificació d'aquest estudi, s'hi recullen molts exemples d'ús real que justifiquin el comportament de cada grup verbal, a més de mostrar la remarcable flexibilitat semàntica i sintàctica d'aquests predicats.³

Al llarg del text es fan servir etiquetes que ajudin a identificar i diferenciar cada grup verbal. Tot i que la primera vegada que s'utilitza una etiqueta s'explica la manera d'interpretar-la, per facilitar la lectura de l'article al final hi ha una relació completa de totes les etiquetes amb el seu significat i amb verbs que serveixin d'exemple en cada grup.

A continuació d'aquesta introducció, a l'apartat §2 s'hi descriu el comportament de tres grups de predicats psicològics emotius no pronominals que formen oracions intransitives amb un subjecte experimentador; els dos primers grups participen en oracions monoargumentals i el tercer en oracions biargumentals. Després s'hi fa una aproximació a unes quantes accepcions i alternances de tots aquests predicats, i s'hi mostra que estem davant un fenomen complex d'un grup de predicats força heterogeni (apartat §3). L'article acaba amb unes conclusions (apartat §4).

2. VERBS EMOTIUS NO PRONOMINALS D'ORACIONS INTRANSITIVES AMB SUBJECTE EXPERIMENTADOR

Hi ha predicats SubjExp que admeten un objecte acusatiu de referència personal (*estimar*, *odiar*) o verbs SubjExp(+pers) (1a), amb el corresponent ús reflexiu o verbs SubjExp(refl) (1b); en canvi, n'hi ha d'altres que no admeten un objecte de referència personal (*deplorar*, *lamentar*) o verbs SubjExp(-pers) (1c) (cf. Royo en premsa). Tot i que els primers poden tenir un ús absolut (1d) (cf. *GIEC*: §21.2.2a, Royo en premsa (21)), habitualment es construeixen amb un objecte acusatiu (1a).

- (1) a. L'Arnau estima la Núria. [SubjExp(+pers)]
 b. L'Arnau s'estima (a si mateix). [SubjExp(refl)]
 c. *L'Arnau lamenta la Núria vs. L'Arnau lamenta el que ha passat. [SubjExp(-pers)]
 d. Estima, estima, estima, mentres pots estimar. (Maragall 1918: 245)

Per això és possible diferenciar-los d'altres verbs psicològics amb subjecte experimentador de semàntica emotiva però que habitualment formen oracions monoargumentals intransitives, com els que es tracten als subapartats §2.1 i §2.2. A més, també es diferencien d'altres verbs que participen en construccions intransitives amb més d'un argument, com els del subapartat §2.3.

3. Els subratllats que apareixen als exemples de l'article són meus.

2.1. VERBS SUBJEXPØ

Etiqueto un primer grup de predicats d'oracions intransitives amb subjecte experimentador com a SubjExpØ, perquè sovint no solen presentar un objecte oracional i formen oracions monoargumentals (amb el símbol Ø indico que no hi ha un segon argument a l'oració): *fruir, gaudir, glatir, gruar, patir, penar, rabiar*,⁴ *sofrir, xalar* (2). També poden presentar-se en construccions perifràstiques amb el verb *fer* (3).⁵ Fins i tot la flexibilitat del llenguatge permet un ús reflexiu d'algun verb en una perífrasi amb el verb *fer*, com *patir* (4), i un ús metafòric psicològic com a SubjExpØ d'algun verb d'afectació física com *fremir* 'tremolar fortament, estremir-se' (5a), o d'activitat com *trinar* 'fer trinats' (5b).

- (2) a. L'Enric {frueix / gaudeix / glateix / grua / pateix / pena / rabia / sofreix / xala}.
[SubjExpØ]
b. No oblideu que la planta és un ser viu, igual que vosaltres i que sofreix i gaudeix igual que vosaltres. (Torres i Lloret 1966: 46)
c. Sí, és el nostre país, aquest bocí de món on vivim i penem, on morirem algun dia, on reposarem vora els nostres éssers estimats. (Comes 2010: 254)
- (3) a. La Maria fa {fruir / gaudir / glatir / gruar / patir / penar / rabiar / sofrir / xalar} l'Enric.
b. Només puc dir que em fa gruar tant com pot per tal d'acréixer el meu desig. (Aristònet 2009: 73)
c. És un joc que el fa xalar de quina manera. (Ribera 2012: 33)
- (4) a. Li diu que és un home que es fa patir ell mateix i fa patir els altres. (Soldevila 2000: 28)
b. [...] ningú no podrà mai fer-lo patir tant com es va fer patir ell mateix quan va introduir en Kromer a l'habitació. (Simenon 2014: 238)
- (5) a. [...] el remolí de tantes dones boniques, odorants, incitadores, que feien fremir les Rambles. (Puig i Ferreter 1988: 9)
b. M'acaben de posar una multa i estic que trino. (GDLC: s. v. *trinar* §2)

4. El verb *rabiar* no està recollit al *DIEC2*, però sí en altres diccionaris (cf. *DCVB, DDL, DUV, GDLC, NDA*). Hi ha predicats psicològics emotius d'altres grups verbals que apareixen en frases fetes utilitzats com a SubjExpØ: *Val més tenir que penedir* (cf. Rigau 1994: 33, nota 7); *L'Enric vol i dol*.

5. Dins el grup verbal SubjExpØ s'hi poden encabir uns quants predicats denominals intransitius amb el sufix *-ejar* a l'infinitiu: *basquejar, caboriejar, desficijar, desvariejar, escrupolejar, somiejar, temorejar*. Exemples: *Que no basquegi: que no li faltará el que ha demanat* (*DIEC2*: s. v. *basquejar* §1 2); *El tàrtar tremola i el moro temoreja sols de saber que en Tirant encara viu sobre la terra* (Martorell 1954: 201); [...] *son llenguatge és deslligat, emperò, malgrat açò, fa caboriejar quants la escolten* (Shakspere [sic] 1910: 99); *Els joguets que han sobreviscut a les mans dels xiquets se'ns presenten als nostres ulls com antics, i ens provoquen una mena de nostàlgia que ens fa somiejar* (Cabrera / Carrió 2009: 17).

Igual que els verbs SubjExp, són accepcions verbals que no poden expressar un estat resultant d'un canvi en l'experimentador (6). Per tant, encara que l'experimentador d'aquestes oracions es pugui concebre com un subjecte afectat (cf. Crespi 2020: 115-118), no és un experimentador pacient.

- (6) *L'Enric {està / ha quedat} {fruit / gaudit / glatit / gruat / patit / penat / rabiat / sofert o sofrit / xalat}.⁶

2.2. VERBS ERGATIUS NO PRONOMINALS SUBJ(i)EXP I SUBJ(i)EXP(CI)

El comportament de (6) permet distingir els verbs SubjExpØ d'un segon grup de predicats de semàntica emotiva que també poden formar oracions intransitives monoargumentals amb un subjecte experimentador —cf. (9) i (11)—, però amb característiques d'experimentador pacient (7), la qual cosa indica que es tracta d'un subjecte intern d'oracions inacusatives. D'una banda, poden tenir aquest comportament els verbs *allucinar*, *escarmentar* i *neguitejar*, en accepcions que etiqueto com a Subj(i)-Exp (7a); de l'altra, els verbs *defallir*, *flipar* i *llanguir*, en accepcions que etiqueto com a Subj(i)Exp(ci) (7b).

- (7) a. L'Enric {està / ha quedat} {allucinat / escarmentat / neguitejat}. [Subj(i)Exp]
 b. L'Enric {està / ha quedat} {defallit / flipat / llanguit}. [Subj(i)Exp(ci)]

Per explicar aquestes etiquetes i el comportament d'aquests verbs, em remeto primer als dos alternants de l'alternança causativa amb verbs psicològics —com *commoure* vs. *commoure's*, *espantar* vs. *espantar-se* o *impressionar* vs. *impressionar-se*—, les accepcions ergatives dels quals no són objecte d'estudi d'aquest treball, en ser accepcions pronominals: l'alternant causatiu presenta un experimentador acusatiu (verbs AcExp); l'alternant ergatiu presenta un experimentador subjecte intern (i) amb morfologia verbal que sol ser pronominal (pr). Etiqueto els predicats ergatius pronominals com a verbs Subj(i)Exp(pr). Els verbs *allucinar*, *escarmentar* i *neguitejar* participen d'aquesta alternança tal com s'acaba de descriure —cf. (8a-b)—, tot i que el més habitual és que l'alternant ergatiu sigui pronominal amb el verb *neguitejar* (*neguitejar-se*), i no pronominal amb el verb *allucinar*.⁷ Per això, etiqueto l'alternant ergatiu no pronominal més habitual de *allucinar* com a Subj(i)Exp —sense la marca (pr)—; i incloc en aquesta etiqueta la possibilitat dels verbs *escarmentar* i *neguitejar* de formar aquest alternant no pronominal

6. Amb el verb *xalar*, la construcció resultativa és possible en l'accepció verbal *xalar-se* 'trastocar-se', perdre la raó' —*Vostè està xalat!* (von Horváth 2017: 152); *Últimament fa unes coses raríssimes; jo diria que s'ha xalat* (DUVC: s. v. *xalar* §2)—, diferent de l'accepció SubjExpØ 'gaudir, divertir-se, passar-s'ho bé'.

7. És possible trobar exemples d'ús del verb *allucinar* com a ergatiu pronominal (*allucinar-se*), alternant de la versió AcExp de l'alternança causativa: —[...] *Acabarà allucinant-nos a tots, si no fugim de la seva influència.* / —*S'allucina qui vol* —*respongué Vilaret.* / —*O qui no pot menys d'allucinar-se* —*confessà Saumell* (Puig i Ferrerter 1988: 163).

(8c), tal com ho recullen alguns diccionaris (*DIEC2*, *DNV*, *GDLC*) i diversos exemples d'ús (9b-d).⁸

- (8) a. El que ha passat {aflucina / escarmenta / neguiteja} l'Enric. [AcExp]
 b. L'Enric {s'aflucina / s'escarmenta / es neguiteja} (amb el que ha passat). [Subj(i)-Exp(pr)]
 c. L'Enric {aflucina / escarmenta / neguiteja} (amb el que ha passat). [Subj(i)Exp]
- (9) a. L'Enric {aflucina / escarmenta / neguiteja}. [Subj(i)Exp]
 b. —Jo aflucino—va admetre en Tobias—. I dius que no en va quedar res més que la roba? (Chattam 2010: 31)
 c. A mi m'acaba de passar i me n'acuso confessant-ho públicament, per veure si escarmento i m'arreglo la consciència. (Calders 1994: 49)
 d. Ho sento, neguitejo: han anunciat retards i em cal foragitar imatges colpidores, substituir-les per visions antigues, innocents... (Gil i Sala 2008: 14)

D'altra banda, hi ha verbs ergatius pronominals inherents (cf. Rosselló 2008: §S 13.3.6.3b), sense alternant causatiu, com els verbs psicològics, *confiar-se* o *esborneiar-se*. A diferència de l'etiqueta Subj(i)Exp(pr) per als verbs ergatius pronominals no inherents, assigno l'etiqueta Subj(i)Exp(pr-ci) als ergatius pronominals inherents, en què *ci* indica 'causa interna'. Encara que tots els verbs ergatius pronominals —no inherents o inherents— denoten un esdeveniment que es pot concebre com a causat internament, amb l'etiqueta Subj(i)Exp(pr-ci) vull indicar que els ergatius pronominals inherents *només* poden tenir una causa interna, ja que, a diferència dels no inherents, l'esdeveniment no es pot iniciar per una força inanimada en un alternant AcExp (cf. Masullo 1999; Rosselló 2008; Abrines 2016). També existeixen verbs ergatius inherents que no són pronominals (cf. Rosselló 2008: §S 13.3.6.3d), que, a diferència dels anteriors, són objecte d'estudi d'aquest treball si són psicològics: els verbs *defallir*, *flipar* i *llanguir* són predicats psicològics amb aquest comportament (10), i amb l'etiqueta Subj(i)Exp(ci) —sense la marca (pr)— ho vull indicar així. A (11b-d) s'hi recull un exemple d'ús de cada un d'aquests tres verbs (dels quals també es poden trobar exemples d'ús pronominal).

- (10)a. *Tantes contrarietats {defalleixen / flipen / llangueixen} l'Enric.
 b. L'Enric {defalleix / flipa / llangueix} (amb tantes contrarietats). [Subj(i)Exp(ci)]
- (11)a. L'Enric {defalleix / flipa / llangueix}. [Subj(i)Exp(ci)]
 b. Si ve l'instant que veus que defalleixo / —sóc feble al capdavall; ho saps com jo— / no em deixis desistir. (Martí i Pol 1979: 45)

8. Aquesta doble possibilitat morfològica de l'alternant ergatiu (o incoatiu), pronominal o no pronominal, ha estat descrita per a altres verbs. Per exemple, segons Rigau (1994: 35, nota 15), hi ha verbs «que presenten la forma transitiva (*cremar*), la inacusativa o incoativa no pronominal (*cremar*) i la inacusativa o incoativa pronominal (*cremar-se*)».

- c. Una de les meves clientes està flipada amb el teatre i un altre client flipa amb el ball. (Marina / Marina 2013: 29)
- d. Allunyada de Déu, l'ànima llangueix. (Pla 1979: 170)

L'afirmació que aquests dos subgrups de predicats poden expressar un estat resultant d'un canvi en l'experimentador és cabdal per diferenciar-los dels verbs SubjExpØ (i dels SubjExp). Per tant, tot i que a (7) es mostra aquest comportament, és especialment important comprovar-ho amb exemples d'ús real de la llengua, tant per als verbs ergatius no pronominals Subj(i)Exp (*allucinar*, *escarmentar* i *neguitejar*) (12)-(13), com per als verbs ergatius no pronominals inherents Subj(i)Exp(ci) (*defallir*, *flipar* i *llanguir*) (14)-(15).⁹

- (12)a. L'Enric està {allucinat / escarmentat / neguitejat}.
 - b. Això mateix em va dir per telèfon quan em va trucar des d'Arenys, que estàveu ben allucinats veient tanta gent eufòrica, que no paràveu de topar-vos pels carrers amb colles i colles que anaven a votar... (Pladevall 2011: 18)
 - c. En aquella ocasió el principal ofensor va ser el professor Summerlee i, per bé que ara està escarmentat i contrit, la qüestió no podia quedar oblidada del tot. (Doyle 2007: 242)
 - d. Tomàs també defugia l'aparcament, neguitejat com estava per una mena d'altivesa que li impedia consentir el menyspreu ni que fóra insinuat. (Torrent 2001: 57)
- (13)a. L'Enric ha quedat {allucinat / escarmentat / neguitejat}.
 - b. Era la Lucílla disfressada. La Càndida va quedar allucinada. (Carranza 2004: 113)
 - c. Vaig quedar escarmentat i això no em va tornar a passar mai més. (Espona i Bayés 2002: 130)
 - d. Amb pares perfeccionistes, qualsevol de les nostres criatures o adolescents quedarien ben neguitejats. (Cardona 2015: 28)
- (14)a. L'Enric està {defallit / flipat / llanguit}.
 - b. Ara, però, és hora que tots sopem, deus estar ben defallit. (Anglada 2001: 667)

9. Segons la *GIEC* (§21.5b), hi ha un verb psicològic amb possible morfologia optativa no pronominal que és ergatiu inherent o, en termes usats a la *GIEC*, incoatiu sense versió causativa: *frisar* (-se). Tenint en compte les dues accepcions del verb recollides al *DIEC2*, la versió no pronominal (*frisar*) seria monoargumental i la pronominal tindria un segon argument oblic (*frisar-se per*), tot i que per a altres diccionaris com el *DUVC* totes dues accepcions són no pronominals, i la *GIEC* (§19.3.5.2d) accepta *frisar per* (*Friso per saber-ho*), o totes dues opcions *frisar(-se) per* (cf. *GIEC*: §21.3.5b). Etiquetar el verb no pronominal *frisar* en oracions monoargumentals com a ergatiu inherent Subj(i)-Exp(ci) significa acceptar com a bona la construcció resultativa corresponent: *L'Enric {està / ha quedat} frisat*. Tot i que no he trobat exemples d'ús amb aquesta construcció específica, les oracions següents expressen la semàntica d'estat resultant: *Frisat per l'angúnia, arplegà l'arma i s'escorregué per fora...* (Pons i Massaveu 1974: 71); *Mes cent per hù no succeeix, y per ço casi tothom viu frisat y neguitós* (Genís i Aguilar 1874: 122).

- c. L'Òscar i jo estàvem flipats escoltant-lo. (Santos 2018: 65)
 - d. [...] acabà per desvetllarme, per tenir-me contínuament en estat febrós, neguitós, llanguit, que aniquilava la meua energia. (Berga i Boix 192-: 18-19)
- (15)a. L'Enric ha quedat {defallit / flipat / llanguit}.
- b. Ell quedà defallit, envaït d'una somnolència molt forta. (Estruga 2002: 27-28)
 - c. Ha estat... increïble, de debò. Tothom ha quedat flipat. (Punset 2019: 212)
 - d. La nena queda llanguida de tant de beure aigua. (DPCLC: s. v. *llanguir*)

Fins i tot, amb el verb *defallir* he trobat un exemple de substitució pronominal pel clíctic *en* del nucli del subjecte oracional quantificat (16), característica de la referència anafòrica a un subjecte intern d'una oració inacusativa.¹⁰

- (16) Llavors, us lliuraran a la tortura i us mataran, i arreu del món us odiaran per la vostra fe en mi. En defalliran molts, i es denunciaran entre ells i s'odiaran mútuament. (Nou Testament 2010: Mt 24,9-10 (p. 71))

Hi ha uns quants verbs ergatius no pronominals inherents —almenys en alguns dialectes (cf. Rosselló 2008: §S 13.3.6.3d)— de canvi físic, com *esclatar*, *explotar* o *petar*, que permeten els usos metafòrics psicològics com a verbs Subj(i)Exp(ci) (17a).¹¹ Tot i això, la construcció resultativa no sembla igualment acceptable amb totes aquestes accepcions psicològiques de verbs de semàntica tèlica puntual (17b).

- (17)a. L'Enric va {esclatar / explotar / petar}.
- b. L'Enric {està / ha quedat} {[?]esclatat / [?]explotat / petat}.

2.3. VERBS SUBJEXP(PREP)

Finalment, hi ha un tercer grup de verbs psicològics no pronominals que formen oracions intransitives amb un subjecte experimentador. En aquest cas es tracta d'oracions biargumentals amb un complement oblic, un argument intern introduït per una preposició (prep), per la qual cosa etiqueto aquest grup verbal com a SubjExp(pre). A més d'altres verbs alternants de predicats que hem estudiat anteriorment, en un primer moment i de manera provisional es podria pensar en els verbs següents: *aspirar a*, *confiar en*, *congeniar amb*, *desconfiar de*, *recelar de*, *simpatitzar amb*, *sospirar per* (18). L'argument SPrep pot ser substituït per un pronom (19).

- (18) L'Enric {confia en / congenia amb / desconfia de / recela de / simpatitza amb / sospira per} la Maria. // L'Enric aspira a guanyar el premi.

10. Per a la substitució pronominal pel clíctic *en* del subjecte quantificat en oracions inacusatives amb verbs psicològics, vegeu Royo (2021).

11. El verb *petar* també té un possible sentit metafòric de desgast físic o de forces d'una persona.

- (19)a. I la impressió que treu de can Riba és que eren, tots plegats, gent molt conservadora, molt de dreta, i que no hi congenia. (Gabancho 2005: 165)
- b. Vaig simpatitzar-hi tot seguit. Tothom hi simpatitza. És un home alt, de cabells i barba fluvial [...]. (Carner 1981: 134)

Diversos autors s'han referit a aquests verbs de l'espanyol. Per diferenciar-los dels verbs SubjExp, que anomena *direct transitive*,¹² Whitley (1995, 1998) anomena els SubjExp(prep) com a *direct intransitive*: tenint en compte la proposta de Bossong (1998) que existeix una jerarquia subjacent en què l'experimentador se situa per sobre de l'estímul, *direct* o amb subjecte experimentador és el contrari de *reverse* o amb objecte experimentador. Whitley hi inclou *gozar de/en*, *confiar en*, *desconfiar de*, *recelar de* i *simpatitzar con*. Kailuweit (2007) també parla d'un grup de verbs intransitius no pronominals amb un subjecte experimentador i un objecte oblic: *temer por*, *rabiatar contra*, *gozar de*, *sufrir de* (per a altres llengües, vegeu també Kailuweit 2005, 2015).

Una primera dificultat que es presenta a l'hora d'estudiar aquests verbs és destriar quins es poden incloure dins els predicats emotius que aquí anomeno SubjExp(prep). Tenint en compte que una característica dels verbs emotius o factivo-emotius és que construeixen una subordinada substantiva amb l'anomenat subjuntiu temàtic (cf. Pérez Saldanya 1988; *GIEC*: §24.7.2; Royo 2021, en premsa), podem valorar si els predicats que admeten una oració introduïda per la conjunció *que* dins el SPrep (amb caiguda de la preposició en registres formals) exigeixen necessàriament la construcció en subjuntiu, i si és un subjuntiu propi dels contextos factuais.

Per exemple, tot i que Whitley esmenta el verb *confiar en*, hi ha dades que menen a classificar-lo com un verb psicològic no emotiu. Segons la *GIEC* (§24.7.5.1), *confiar* és un verb que implica previsió (com *esperar*): es pot comportar com un predicat de creença o suposició, que admet subordinades en indicatiu (20a), o com un predicat amb la «idea de desig o de realització dubtosa», que admet subordinades en subjuntiu (20b), un subjuntiu per afinitat amb els verbs intensionals forts volutius i desideratius,¹³ més que no pas per tractar-se d'un verb factivo-emotiu (cf. Quer 2008: §S 25.2.2.1a-b).

- (20)a. Confio que hauran acabat la feina quan hi vagi. (*DUVC*: s. v. *confiar* §4)
- b. Confio que aquest llibre aporti al lector una valoració més profunda del turisme. (Miralbell 2007: 13)

Pel mateix motiu que el verb *confiar en*, cal descartar el verb *aspirar a* (21a), en tractar-se d'un predicat volutiu o desideratiu —com *voler*, *desitjar* o *preferir*—, que selecció

12. Juntament amb *amar*, *detestar*, *lamentar* i *temer*, dins els *direct transitive* Whitley inclou algun verb desideratiu, com *desejar* i *preferir* (cf. la nota 2).

13. El terme *intensional* expressa «la referència a [...] mons possibles i als individus i objectes que els habiten [...] i és característica d'activitats mentals com pensar, imaginar o voler, que ens permeten entrar en contacte amb ens físicament inexistent» (Quer 2008: §S 25.1.2); està relacionat amb el concepte de *modalitat* entès com «la relativització de la validesa del contingut d'una oració a un conjunt de mons possibles» (ibídem).

ona una subordinada en subjuntiu pròpia dels verbs intensionals forts (cf. Bonet 2008: §S 19.8.4g; Quer 2008: §S 25.2.2.1a(i); *GIEC*: §26.4.2.2a). I s'esdevé el mateix amb el verb *sospirar per* (21b).

- (21)a. El nouvingut aspira que siguem el seu amic, com nosaltres aspirem que el qui se'ns acosta sigui el nostre amic. (Pla 1991: 70)
 b. Només pensa en el cel; només sospira perquè li posin el vestit de monja. (de Sagarra 1979: 1004)

Més dificultat presenten els verbs *desconfiar de* i *recelar de*, esmentats també per Whitley, que només admeten completives en subjuntiu. Quer (2008: §S 25.2.2.2a) indica que aquest comportament de *desconfiar de* està legitimat per la negació incorporada lèxicament al verb 'no confiar' (22a) i l'etiqueta com a predicat d'actitud proposicional (com *malfiar-se* 'no fiar-se');¹⁴ a (22b) s'hi recull un exemple del verb amb una completiva en indicatiu, perquè *no desconfiem* correspon a *confiem* com a predicat de creença, per efecte de la doble negació. El verb *recelar de* presenta una semàntica molt propera a *desconfiar de*, i es pot considerar igualment un verb d'actitud proposicional: cal tenir en compte que escull una subordinada en subjuntiu en l'accepció 'tenir recel' (cf. *DDLC*: s. v. *recelar* §1) (23a), no pas en l'accepció com a verb de creença 'sospitar', amb un significat del verb (SVb) diferent (23b):¹⁵ per tant, com *confiar en*, *recelar de* permet diferenciar un context no assertiu en subjuntiu d'un altre assertiu en indicatiu (cf. *GIEC*: §24.7.2).

- (22)a. Hi ha una cosa que de tan bona desconfiem que pugui ser possible. (Rovira Belloso 2017: 96)
 b. [...] no desconfiem que un dia o altre [...] la veurem simbolitzar i presidir l'Espanya catalana que es dibuixa en els temps esdevenidors. (Pujols 1926: 135)
- (23)a. Recela que el suposat amic no li faci una mala passada. (*DUVC*: s. v. *recelar*)
 b. La filla, desconfiada, perquè recela que la seva mare també s'ha enamorat de Deberga, li fa jurar que és veritat el que acaba de dir. (Soler 2006: 112)

Però és significatiu que tant *desconfiar de* com *recelar de* 'tenir recel' sempre vagin amb una completiva en subjuntiu, fet que diferencia *desconfiar de* dels verbs intensionals febles amb un subjuntiu legitimat per la negació (no regit lèxicament), els quals admeten també l'indicatiu quan van negats, tot i que amb diferències interpretatives (cf. Quer 2008: §S 25.2.2.2a). Pel que fa a *recelar de* 'tenir recel', exigeix el subjuntiu sense que

14. «Els predicats d'actitud proposicional [...] són aquells que expressen l'actitud del subjecte respecte del contingut de l'oració. [...] En són exemples verbs de creença com *pensar* i *creure* o verbs desideratius com *voler* i *desitjar*. El caràcter modal d'aquests predicats deriva de la capacitat que tenen d'introduir un conjunt de mons possibles on és avaluada la veritat o falsedat del contingut de la subordinada» (Quer 2008: §S 25.1.2). Poden ser predicats intensionals febles (com *creure*) o predicats intensionals forts (com *voler*).

15. Per a la caracterització del verb *sospitar* com a predicat de creença, vegeu Quer 2008: §S 25.2.2.2.

estigui justificat aquest comportament per cap negació incorporada al verb. D'alguna manera, tots dos verbs s'aproximen al comportament dels intensionals forts, que exigeixen un subjuntiu regit lèxicament per «la interpretació no verídica de les seves subordinades» (Quer 2008: §S 25.1.2, nota 3).¹⁶

Conseqüentment, a més d'altres verbs que s'esmenten a continuació, de la llista inicial només quedarien *congeniar amb* i *simpatitzar amb* com a predicats emotius SubjExp-(prep): com el verb SubjExp *estimar* (cf. Royo en premsa (38)), són predicats que no seleccionen subordinades completives. Els verbs SubjExp(pre) formen un grup verbal molt heterogeni, en què hi pot haver verbs que solen presentar només l'ús sense alternants de (19) (*congeniar amb*, *simpatitzar amb*),¹⁷ i d'altres que poden ser alternants de verbs ja esmentats anteriorment: especialment dels verbs SubjExpØ —*fruir de*, *gaudir de*, *patir de*, *sofrir de*, *rabiava contra*: vegeu dos exemples d'alternances a (24)-(25)—, però també hi ha algun alternant dels verbs Subj(i)Exp(ci) —*defallir en*, *frisar per* (cf. la nota 9): vegeu les alternances de (26)-(27)—.¹⁸ Alguns d'aquests alternants s'analitzen a l'apartat següent. Els reculls lexicogràfics no coincideixen exactament a l'hora de recollir aquestes accepcions SubjExp(pre), alternants o no d'altres accepcions verbals: sense ànim d'exhaustivitat, a (24a)-(27a) se'n mostren uns quants exemples d'ús.¹⁹

- (24)a. Amb ell fruíem de la muntanya. Al costat d'ell, [...], que observava la naturalesa i contemplava la muntanya. I en fruïa, en fruïa! (Ferrer / Pujadas 1995: 123)
- b. Però fruïa, fruïa amb intensitat i també amb innocència. (Cerdà 1988: 107)
- (25)a. L'opinió pública francesa rabiava contra el PCE, l'únic que s'oposava a la claudicació de Daladier, que tot França considerava salvador de la pau. (Pàmies 2018: 46)
- b. Rabiava com un gos i la Isabel sentia tanta satisfacció que era capaç d'exagerar la notícia per tal de veure'l vençut i ple de neguit. (Aliern 2006: 295)
- (26)a. [...] defalleix en el seu intent d'interpretar «la història» recent. (Delor i Muns 1989: 133)
- b. [...] dos cops al dia, quan els dos arbres defallien [...], hi havia una hora dolça de llum més suau. [...] i acabava amb la segona barreja de llums, quan Làurelin defallia i Telpèrion s'eixorivia. (Tolkien 2010: 40)

16. En canvi, «els verbs intensionals febles imposen una lectura verídica a les seves completives i seleccionen indicatiu per defecte» (Quer 2008: §S 25.1.2, nota 3). Les completives «són interpretades com a verídiques des del punt de vista del subjecte de l'oració principal. És a dir, quan atribuïm una creença o una assertió a un individu (*x creu/diu que...*), presentem el seu contingut com a vertader en el món de les creences i els coneixements d'aquest individu» (Quer 2008: §S 25.2.2.2).

17. Són verbs que també es poden construir sense un SPrep en oracions recíproques (o amb un SPrep sobreentès: *l'un amb l'altre*): *Un marit i muller que congenien* (DIEC2: s. v. *congeniar*); *Són sis germans i no simpatitzen gaire* (DUVC: s. v. *simpatitzar* §1).

18. Com s'indica més endavant a l'exemple de (39), *témer per* no és un alternant de *témer*, en tractar-se de dues accepcions diferents.

19. En ser verbs pronominals, no recullo els casos de verbs amb un SPrep obligatori *com desviure's per*; o les accepcions alternants *delir-se de* (cf. la nota 22), *frisar-se per* (cf. la nota 9).

- (27)a. Està pres de grossa agitació i frisa per expansionar-se amb els seus amics. (Planas 1950: 22)
 b. L'amant frisava... els altres / no saben què és frisar. (Cerdà 1989: 326)

3. UN MOSAIC COMPLEX D'ACCEPCIONS I ALTERNANCES

A causa de l'extraordinària flexibilitat semàntica i sintàctica dels verbs psicològics, la descripció feta fins ara dels diferents grups verbals presenta, en realitat, una complexitat que va més enllà de la mera descripció i classificació. Entre altres manifestacions d'aquest fet, els reculls lexicogràfics no coincideixen a introduir totes les accepcions i alternances possibles d'aquests predicats, si bé els diccionaris en què prevalen els usos sintàctics (*DDLC*, *DUVC*) aporten més informació sobre la variació sintàctica, com les alternances o els usos absoluts, que els que parteixen de les accepcions semàntiques (*DIEC2*, *GDLC*).

A més, si tinguéssim en compte els verbs psicològics pronominals amb subjecte experimentador —que no són objecte de descripció en aquest article—, l'estudi encara seria molt més complex, ja que caldria parlar de verbs i d'alternants pronominals molt variats. Si hi incloem ara els alternants dels verbs SubjExp per obtenir una mirada de conjunt, hi hauria molts tipus d'alternants pronominals: reflexius com *odiar-se* (28a), alternants pronominals transitius de verbs SubjExp com *estimar-se algú* (28b) o de SubjExpØ com *gruar-se alguna cosa* (28c), ergatius pronominals no inherents com *neguitejar-se* (28d) o inherents com *confiar-se* (28e) (sense alternant), pronominals intransitius amb SPrep com *admirar-se de* (28f) o *gaudir-se de* (28g) (com en aquests dos exemples, amb alternants no pronominals de grups verbals diferents), o com *desviure's per* (28h) (sense alternant), expressions lexicalitzades com *xalar-se-la* (28i), etc. (per a una anàlisi d'uns quants grups de verbs psicològics pronominals del català, vegeu Royo 2018).

- (28)a. M'hauria odiat a mi mateixa al seu costat, ara que hi penso. (Knoll 2016: 121)
 b. Ell que tant s'estima la Maria! (Pons 1990: 20)
 c. [...] cal que una tal distinció comencin per gruar-se-la els mateixos interessats. (Murgades 2010: 48)
 d. Es neguiteja per no res. (*DIEC2*: s. v. *neguitejar* §2)
 e. El Josep Maria es va confiar massa i no se n'ha sortit. (*DUVC*: s. v. *confiar* §5)
 f. Ixen al pati, on hi havia una basseta, i Peret se n'admira: —Xe, quanta aigua! (Beltran 2007: 450)
 g. El bany tenia una temperatura molt alta i la meva pell se'n gaudia. (Sala 1997: 9)
 h. Es desviu per la literatura. (*GDLC*: s. v. *desviure's* §2)
 i. Mira aquests, com se la xalen! (*DCVB*: s. v. *xalar* §1)

Per exemple, un verb com *gaudir* pot presentar els quatre alternants de (29). Si es té en compte l'alternant pronominal de (29d), les alternances possibles es dupliquen: de les

tres que poden formar els alternants de (29a-c) —tots tres presents a l'exemple de (30)— es passa a sis alternances possibles.

- (29) [SubjExpØ] (a) / [SubjExp(pre)] (b) / [SubjExp]²⁰ (c) / [SubjExp(pr-pre)] (d)
- [...] el Baró de Maldà només demostra tenir algun coneixement en matèria de música. Sap tocar i gaudeix tocant l'orgue, la viola i el piano. (d'Amat i de Cortada 1987: 12-13)
 - Els habituats als concerts vam veure aquella nit, al Liceu, la gent de sempre, la que gaudeix de la música. (Rubió i Tudurí 2002: 142)
 - La gent gaudeix la música, és habitual que hi hagi concerts en tot tipus de llocs. (*El Periòdic d'Andorra*, 10 d'abril del 2018: 16)
 - Com més se sap de música, més se'n gaudeix. (Esquirol 2018: 88)
- (30) I, sobretot, gaudeix. Fes el favor de gaurir la teva primera final olímpica. Almenys, quan estiguis dins de l'aigua, gaudeix d'estar fent el que t'agrada. (Carbonell 2016: 12)

A continuació presentaré només uns quants punts d'aquest mosaic tan complex, sempre amb verbs no pronominals, un ric joc d'accepcions i d'alternances que excedeix l'objectiu d'aquest article i que necessita un estudi més aprofundit. Una primera aproximació no gaire exhaustiva a les alternances d'aquests verbs mostra un comportament heterogeni i indica que faran falta futures anàlisis individualitzades de cada predicat o d'un petit nombre de predicats amb un comportament similar. Com que no tots els diccionaris coincideixen a recollir les mateixes accepcions i alternances, espigolaré només uns quants verbs i, inicialment, prendré com a botó de mostra d'aquest comportament heterogeni les alternances que es recullen al *DUVC* dins una mateixa accepció verbal no pronominal, amb els exemples corresponents d'aquest diccionari (31)-(34).

3.1. ALGUNES ALTERNANCES I DIVERSES DISTINCIONS ENTRE ALTERNANTS

Segons el *DUVC*, uns quants verbs només s'usen com a intransitius purs (monoargumentals): *penar*, *rabiar*, *xalar* (31). D'altres mostren una triple realització, com a monoargumentals o amb un segon argument, que pot ser un OD o un complement de règim: *fruir*, *gaurir* (32).²¹ D'altres poden ser monoargumentals però, segons el verb, admeten

20. Sobre la possible caracterització com a SubjExp d'aquest alternant, vegeu el subapartat §3.2.

21. A *gaurir*, el *DUVC* remet a *fruir*; un exemple de *gaurir* amb dos d'aquests tres alternants és el següent: *Gaudia de la vida, i dels fills, de la Maria, i ara també gaudia de mi, però gaudia sense joia* (Simó 1990: 120). Pot semblar que *patir* es comporta igualment, però les tres accepcions verbals no coincideixen exactament segons el *DUVC*, i s'esdevé el mateix amb *sofrir*. Encara que el *DUVC* no recull *sofrir de*, se'n poden trobar exemples d'ús —*I consti que la culpa és d'aquesta gent que eren amics i parents de Guerau de Liost, i, desgraciadament, el pobre Guerau de Liost ha de sofrir de coses d'aquestes* (Ferrater 1995: 107)— i el *DDL* recull *sofrir de* en unes quantes accepcions (cf. *DDL*: s.v. *sofrir* §1b, §3a, §5a, §6c i §10).

un segon argument que pot ser un OD, com *glatir* i *gruar* (33), o un complement de règim, com *defallir* (34).²²

- (31) Obrim el cor al cor de qui sofreix i pena. / Et queixes i rabies de tant de mal que et ve de qui estimes. / Fins diumenge; xaleu força!
(DUVC: s. v. *penar* §1 / *rabiar* §1 / *xalar* §1)
- (32)a. D'ençà que s'ha jubilat, frueix més que mai.
b. Quin plaer fruir la tranquil·litat de la tarda.
c. Fuirem del bon temps.
(DUVC: s. v. *fruir* §1)
- (33)a. La multitud glatia a la plaça segons abans del parlament del nou president. / Sempre la fa gruar, abans d'explicar-li els rumors.
b. Ha glatit durant molt de temps la fi de la guerra. / Ha guat aquesta casa des de sempre, i al final l'ha aconseguit.
(DUVC: s. v. *glatir* §2 / *gruar* §1)
- (34)a. Sofriren terribles treballs sense defallir.
b. Animeu-lo perquè al final no defalleixi en la grandiosa empresa.
(DUVC: s. v. *defallir* §1)

Al marge del DUVC, aquesta descripció podria ser més exhaustiva i completar-se amb més possibilitats: per exemple, una mostra de la flexibilitat d'aquests predicats és que alguns parlants poden utilitzar els verbs *penar* i *xalar* amb un experimentador datiu (35), com un verb DatExp. I també és possible la construcció de verbs com *al·lucinar* amb un complement de règim (amb caiguda de preposició davant la conjunció *que*), substituïble per un pronom feble (36).²³

- (35)a. Abans de publicar un llibre em xala llegir-lo quatre, cinc vegades. (*Ara*, 5 d'agost del 2011: 14)
b. Sempre li ha penat...; Com em pena!; Te penarà tota la vida... (Tort 2015)
- (36)a. El pare es recolza a la finestra per mirar el King als ulls i s'encaixen de mans d'aquella forma tan masculina i amb tants moviments que al·lucines que se'n recordin. (Thomas 2017: 49)
b. De les seues finestres estant, hi divisaves la serra i les dues pujades a l'estació [...]. —Veus els cims nevats? —em preguntava el meu pare, i jo n'al·lucinava. (Joan i Arinyó 1989: 178)

22. El DUVC (s. v. *delir*) també recull aquesta doble possibilitat per al verb pronominal *delir-se*: *Em deleixo quan el veig ballar* i *La Núria es deleix per les maduïxes*.

23. El verb pronominal *neguitejar-se* també pot construir-se així: *Ha de fer com l'Església, que sap sempre tot el món en contra d'ella* i *no se'n neguiteja*. *No se'n neguiteja, però ho té en compte* (Bayerri 1979: 121).

Uns quants autors han fet distincions entre alguns d'aquests alternants. Per a l'espanyol, Martín (1998: 624) defensa que hi ha una diferència entre l'alternant transitiu del verb *gozar* i l'alternant amb SPrep: *Pedro gozó la fiesta* vs. *Pedro gozó de la fiesta*. Segons l'autor, quan *gozar* participa en una oració transitiva implica una eventualitat holística, en què l'experimentador gaudeix la festa sencera, fet que es posa de manifest en la poca acceptabilitat de (37a); en canvi, quan es construeix amb un SPrep no implica una eventualitat holística i (37b) és acceptable. Per a dues oracions similars del català (38), Gràcia (1989: 62-63) indica que tots dos complements —tant a (38a) com a (38b)— reben el mateix paper temàtic Tema i que «sigui precisament de la preposició que pot introduir un Tema no ens ha d'estranyar, ja que sempre s'ha dit que era la preposició més neutra semànticament».

- (37)a. #Pedro gozó la fiesta, pero se perdió la mejor parte.
 b. Pedro gozó de la fiesta, pero se perdió la mejor parte.
 (Martín 1998: 624 (22))

- (38)a. En Joan gaudeix la vida.
 b. En Joan gaudeix de la vida.
 (Gràcia 1989: 62 (18))

Segons Kailuweit (2005, 2007, 2015), l'experimentador de les oracions amb verbs psicològics sempre és un element actiu, amb diferents graus d'activitat (o jerarquia d'activitat) segons l'oració en què participa. Seguint Ruwet (1994), Kailuweit (2005) designa l'estímul de l'experiència psicològica —el *Target of emotion* de Pesetsky (1995)— com a *correlat*: és un estat de coses —com les propietats d'una persona o d'una cosa— correlacionat amb una emoció, que suscita aquesta emoció. Kailuweit (2007: 1702, nota 2) es refereix al contrast de (37) de Martín per indicar que a (37a) hi ha un correlat més afectat i un contrast d'activitat de l'experimentador més intens respecte de (37b).

D'altra banda, Kailuweit (2005) considera poc clara la distinció entre *Target of emotion* i *Subject Matter of emotion* de Pesetsky (1995), tot i que Pesetsky indica que només el *Target* és l'objecte d'avaluació emocional. Inspirat en la idea de *Subject Matter*, Kailuweit crea el concepte de *punt de referència*, el qual no és el correlat de l'experiència psicològica, però ajuda a inferir que existeix el correlat: és l'argument —persona o cosa— que ajuda a detectar el correlat al qual s'orienta l'emoció. Aquesta terminologia li permet distingir el complement de les construccions de l'espanyol *temer algo* o *(a) alguien*, amb un correlat, de *temer por alguien*, amb un punt de referència (cf. Kailuweit, 2007: 1701). A l'exemple del català de (39a) hi apareixen aquests dos usos del verb *temer*, en què l'observació de Kailuweit és pertinent; tot i això, cal tenir en compte que no és una alternança real, ja que es tracta de dues accepcions verbals diferents (39b) (cf. les dues primeres accepcions de *temer* al *DUVIC*).

- (39)a. [GOVERNADORA] Per ser sincera, haig de dir que temo Orange i temo per Egmont. Orange no rumia res de bo [...]. / [MAQUIAVEL] Egmont, al contrari, camina amb pas lliure com si tot el món li pertanyés. (Goethe 2019: 36)

- b. temo Orange [‘{tinc por a / em fa por} Orange’] vs. temo per Egmont [‘{passo ànsia / estic intranquil·la / em preocupo} per Egmont’]

Kailuweit (2007: 1702, nota 2) indica que amb l’ús transitiu del verb *sufrir* de l’espanyol hi ha un component de judici més intens que en l’ús intransitiu i, per tant, un grau d’activitat de l’experimentador més elevat que en l’ús intransitiu. A diferència de *gozar*, reconeix que aquest fenomen s’esdevé per altres raons, en indicar que l’accepció transitiva de *sufrir* correspon a ‘aguantar’, i la intransitiva a ‘padecer’: són dues accepcions verbals diferents.

En una línia similar es manifesta Rosselló (2008: §S 13.3.6.2*d*) per al català, en indicar que els dos alternants biargumentals de *fruir* —amb complement directe i amb complement de règim— pertanyen a una alternança real (40*a*). En canvi, no formen necessàriament una alternança aquestes dues realitzacions del verb *patir*, perquè poden pertànyer a accepcions diferents. Si el complement és un òrgan corporal, només es pot construir amb un SPrep (40*b*),²⁴ a diferència de si és una malaltia (40*c*); però l’accepció ‘suportar’ només admet el complement directe (40*d*).

- (40)a. Hi ha qui no sap fruir (d)els fills.
 b. Pateixo del cor vs. *Pateixo el cor.
 c. Pateix d’anorèxia i Pateix anorèxia.
 d. Aquí, gairebé sempre hem hagut de patir (*de) governs de dreta.
 (Rosselló 2008: §S 13.3.6.2*d*)

3.2. APROXIMACIÓ ALS VERBS SUBJEXPØ I ELS SEUS ALTERNANTS

Al marge d’aquestes observacions fetes per diversos autors, hi ha un punt que necessitarà una anàlisi pertinent en futures recerques: quina diferència hi ha entre els verbs SubjExp i els SubjExpØ que permeten la construcció transitiva? D’una banda, els verbs SubjExp poden tenir un ús absolut —cf. *GIEC*: §21.2.2*a* i els exemples de Royo en premsa (20) i (21)—, amb aparença de SubjExpØ; de l’altra, uns quants verbs SubjExpØ admeten l’ús transitiu, amb aparença de SubjExp, sigui en l’alternant transitiu de la mateixa accepció intransitiva —*fruir*, *gaudir*, *glatir* i *gruar*: cf. els exemples de (32)-(33)—, sigui en una accepció diferent —segons el *DUVC*, *patir* i *sofrir*: cf. la nota 21—.²⁵

24. Rosselló també assenyala aquest comportament en l’accepció no psicològica de ‘tenir un defecte alguna cosa’: *Aquest escrit pateix *(de) poca concisió*.

25. Hi ha autors que utilitzen exemples amb tots dos tipus de verbs en un mateix grup, com el de l’espanyol que es recull a continuació, amb els verbs *temer* i *odiar* (SubjExp) i el verb *disfrutar* (SubjExpØ):

(1) SUBJECT-EXPERIENCER VERBS

**Katherine teme/disfruta/odia*.

(Intended) ‘Katherine is fearsome/enjoyable/hateful.’

(Katherine causes fear/joy/hate)

(Mangialavori 2019: 250 (43*a*))

Un punt en què els predicats SubjExpØ mostren que pertanyen a un grup verbal heterogeni és que, quan poden formar una oració biargumental transitiva, hi ha dos verbs que semblen un contraexemple de l’afirmació que els verbs psicològics emotius no admeten sintagmes nominals escarits (SNe) postverbals (cf. Royo 2021; Royo en premsa: §2): els verbs *patir* i *sofrir*. Tots dos admeten un segon argument postverbal amb un SNe plural d’entitats comptables (41) o SNe singulars de noms de massa (42).²⁶

- (41)a. Fa anys que pateixo migranyes. (Freixas 2015: 130)
 b. Però sofreix terratrèmols l’Egipte i en sofreix Delos, per bé que Virgili li hagi manat d’estar quieta. (Sèneca 1959: 70)
- (42)a. Ja no patia cansament, el cansament em patia a mi. (Sánchez Piñol 2004: 59)
 b. Rafel Penelles, conegut per Rape, no va estar convençut que sofria vertigen fins que va anar al servei militar. (Madern 1986: 35)

En realitat, en aquestes accepcions de *patir* i *sofrir* s’hi esdevé el mateix que amb el verb *sentir* en l’accepció ‘experimental’ (cf. Royo en premsa: §2.2): fan referència a una entitat viva que experimenta passivament una experiència, que pot ser una experiència més física (41)-(42) o més psicològica (43)-(44), en què s’admet una construcció oracional amb SNe postverbals i els verbs no es comporten pròpiament com a emotius.²⁷ Es correspondrien amb unes accepcions concretes de *patir* ‘experimental patiment’ i de *sofrir* ‘experimental sofriment’, amb un complement cognat: en els exemples de (41)-(44), seria ‘experimental patiment de {migranyes / cansament / vexacions / injustícia...}’ i ‘experimental sofriment de {terratrèmols / vertigen / humiliacions / penúria...}’.

- (43)a. Va patir vexacions, va conèixer putes i lladregotes, i, com ella mateixa diria, va ser el lloc on va entendre que ella «no era filla del sol». (Garcia 2016: 132)
 b. Quan vam sofrir humiliacions, es recordà de nosaltres. (La Bíblia 2007: Salm 136: 1292)
- (44)a. «Quina bona casa», allà ningú no hi pateix injustícia, ningú no hi roba ni s’hi troba violent. (Sant Agustí 1999: 38 («Tractat II»))
 b. El país sofreix penúria. (Soler i Amigó 1978: 102)

Fins i tot, és possible trobar textos en què apareix una relació entre el verb *sentir* ‘experimental’ i el verb *patir* (45). A l’exemple de (45e) tots dos verbs admeten un SNe postverbal.

26. El verb *al·lucinar* també admet SNe plurals postverbals en una frase feta que presenta algunes variants: *Al·lucino mandarines amb els encerts de càsting* / *El pobre noi al·lucinava moniatos* (Piquer 1999: 71 / 103); *Aquest hivern, vaig flipar. De fet hauria de dir que vam flipar, perquè el Marc [...] també al·lucinava mandonguilles* (Tortajada 2013: 9).

27. Exemples de l’accepció del verb *sentir* ‘experimental’ amb SNe: *Sentia amor, dolor, plaer, gelosia, odi* (DUVC: s. v *sentir* §3).

- (45)a. Perquè Masaru Emoto és l'home que ha comprovat que l'aigua té consciència —o, més ben dit, «és» consciència—, que l'aigua sent i pateix. (Amela 2012: 140)
- b. Percebo molt més del que veig, sent i pateixo. (Pastells 2003: 37)
- c. Es tracta d'una ànima que no sent, i que si sent, solament pateix, per la qual cosa cal destruir-la. (Massot 2002: 220)
- d. Ací tothom pateix el «seu drama» i gairebé ningú no sent la tragèdia col·lectiva. (Estelrich 1930: 215)
- e. Patia gota, desgast dels ossos i sentia dolor per tot el cos. (Matas 2005: 12)

Tenint en compte el que s'acaba d'exposar i exemples com els de (40c) del verb *patir*, aquesta és una accepció —'experimentar patiment'— que participa en una alternança real, sense un canvi de SVb entre tots dos alternants, l'intransitiu (*pateix d'anorèxia*) i el transitiu (*pateix anorèxia*). De fet, a l'exemple de (46) es pot veure aquest doble ús del verb *patir* en dues oracions molt pròximes dins el text i en un context gairebé idèntic. I es pot dir que l'accepció de *sofrir* 'experimentar sofriment' pot participar igualment en l'alternança de (47), sense canvi de SVb.²⁸

- (46)a. La dona que patia hemorràgies: de la por a la confiança [títol del capítol]
- b. Hi havia una dona que patia d'hemorràgies des de feia dotze anys. [1a línia de text del capítol]
- (Suau 1997: 29)
- (47)a. L'home tenia dictada una ordre d'allunyament i sofria depressió. (*dBalears*, 1 d'abril del 2007: 23)
- b. [...] de seguida vaig saber per amics que en Tim sofria de depressió, que és una malaltia que els qui la pateixen amaguen tant com poden. (Sobrer 2006: 170)

Però la realitat a analitzar és força més complexa. Igual que *sentir* té una altra accepció que és emotiva, 'saber greu', amb una participació més activa de l'experimentador (cf. Royo en premsa: §2.2), tant *patir* com *sofrir* tenen altres accepcions verbals emotives, com 'suportar'.²⁹ Aleshores, quan els verbs *fruir*, *gaudir*, *glatir*, *gruar*, *sofrir* i *patir* es construeixen amb un SD objecte directe, presenten una accepció que es comporta com els verbs SubjExp? Per a l'espanyol, Whitley (1998: 117), classifica el verb *disfrutar* transitiu dins el grup dels *direct transitive* (SubjExp) com *amar*, *temer* i *lamentar*; en contrast amb *disfrutar de*, que pertanyeria als *direct intransitive* (SubjExp(prepp)), com *simpatitzar con* i *gozar de*. Segons aquest autor —i seguint la idea de canvi per analogia—, en l'evolució del llatí a l'espanyol hi ha verbs com *gozar* que ja eren *direct intran-*

28. Per a l'espanyol, Marqueta (2015: 94) assenyala que la preposició *de* a l'oració *Juan sufre de diabetes* és una preposició que assigna cas lèxic, com la preposició *por* a l'oració *Juan sufre por ti*, «esto es, no median la asignación de un argumento gobernado por el verbo».

29. Per a la caracterització del verb *suportar* com a predicat factivo-emotiu, vegeu Quer 2008: §S 25.2.2.1b.

sitive en llatí, els quals han atret per analogia altres verbs *direct transitive* com *disfrutar* o *abominar* cap al seu comportament, per actuar com a *disfrutar de* i *abominar de*, sense perdre el seu ús originari (cf. Whitley 1998: 129).³⁰

Pel que fa a la restricció dels SNe postverbals, ja s'han comentat les possibles accepcions de *patir* i *sofrir* que es podrien excloure dels predicats emotius. Quedaria per comprovar si les construccions transitives de tots aquests sis verbs, i els possibles alternants SubjExp(pre) amb caiguda de preposició davant *que*, només admeten una completiva en subjuntiu. Hi ha dos reculls lexicogràfics que mostren marques específiques a les entrades dels verbs que admeten un argument representat per una clàusula introduïda per la conjunció *que*. El més sistemàtic i amb menció expressa de l'indicatiu i el subjuntiu és el *DDLC*, amb les marques «*que Vind*» i «*que Vsubj*» a l'inici de cada accepció que admet alguna d'aquestes clàusules. Dels sis verbs esmentats, el *DDLC* no indica mai la marca «*que Vind*», i només etiqueta amb «*que Vsubj*» les accepcions *fruir* §1a, *gaudir* §2a i *sofrir* §7a (48), sense cap accepció de *glatir*, *gruar* i *patir* amb aquesta etiqueta.

- (48)a. 'gaudir^{2a}': *Fruïa que es digués que molts havien perdut la masculinitat a davant ell [...]*. [Janer Manila (1972): N, p. 55]
 b. 'sentir un viu plaer per la possessió o la vivència': *Tos tements em veuran i gaudiran | que jo hagi confiat en ta paraula*. [Cardó (1948) [T]: P, p. 311]
 c. 'suportar': *¿Creus tu que hi hagi un home prou baix o prou bonifaci per a sofrir que davant seu la seva amiga?...* [Corominas (1936) [T]: T, p. 136]³¹
 (*DDLC*: s. v. *fruir* §1a (a), *gaudir* §2a (b) i *sofrir* §7a (c))

D'altra banda, el *DUVC* utilitza la marca «o bé [*que + oració*]», una etiqueta d'abast més limitat, ja que només es refereix a les accepcions verbals que regeixen complement preposicional en què els afecta la caiguda de preposició davant la conjunció *que* (cf. *DUVC*: 16 (n. 17)): per tant, no es correspon amb oracions transitives. Cap dels sis verbs presenta aquesta marca i tan sols hi ha un exemple d'ús transitiu amb una completiva en subjuntiu a l'accepció *sofrir* §2 (49).

- (49) 'suportar': *No puc sofrir que em freguis amb les ungles, ho entens?* (*DUVC*: s. v. *sofrir* §2)

Tenint en compte els exemples d'ús, es pot afirmar que tots sis verbs admeten una clàusula en subjuntiu introduïda per la conjunció *que*; no només els que així consten al *DDLC* (*fruir*, *gaudir* i *sofrir*), sinó també *glatir*, *gruar* i *patir* (50).

- (50)a. M'[agrada tant de veure com] glateixes que em fiqui a l'aigua i nedi davant teu! (Serrallonga 1981: 73)

30. Per al cas de *abominar* i *abominar de*, vegeu els comentaris als exemples de Royo (en premsa: (36)-(37)).

31. En aquest exemple hi cal sobreentendre el verb elidit en subjuntiu.

- b. Si sabessis, Magdalena, ¡com gruava que al benaurat capdavall arribessis a l'apex sagrat de la nubilitat! Avui fas setze anys. Avui, adoració, finalment eres prou crescuda perquè et reveli la meua amor. (Reig 1989: 62)
- c. Ella pateix que els altres es distreguin, sofreix que siguin feliços. (Planas 1950: 122)

Ara bé, com l'accepció de *sentir* 'experimentar' (cf. Quer: 2008: §S 25.2.2, nota 19),³² és possible trobar exemples d'ús dels verbs *patir* (51) i *sofrir* (52) amb aquestes clàusules en indicatiu, fet que confirma que aquests dos verbs presenten accepcions que no són pròpiament emotives.

- (51)a. [...] vostè com a alcalde ha patit que quan un altre ha col·locat una rajola mal col·locada a un carrer li han donat la culpa que l'alcalde no té la rajola ben col·locada. (Comissió de Cultura, Educació i Esports 2011: 20)
- b. Durant aquesta setmana els carrers de Barcelona, Miquel Servet, Monturiol, Numància i Edison han patit que els fanals estaven sense llum. (Ajuntament de Sant Pere de Ribes 2016: 36)
- c. Rajoy no se'n va sortir i Sánchez també ha patit que la majoria catalana pel dret d'autodeterminació no és cap soufflé a punt de desinflar-se.³³
- (52)a. Aquest escultor turmentat sofreix que la pedra no és repujable com el ferro. (Folguera 1920: 214)
- b. Sí, però, ella veu i sofreix que el fonament del matrimoni trontolla o que el casal es troba en perill o que la *polis* la frustra [...]. (Miralles 2001: 125)
- c. En l'actualitat, sentim, veiem i sofrim que el temps està ben desballestat. (Serra Cornet 2014: 38)

Aquests dos verbs presenten accepcions que es corresponen amb el comportament general dels verbs emotius (restricció dels SNe postverbals i construcció d'una completiva en subjuntiu) en la mesura que estan associades a una semàntica amb una participació més activa de l'experimentador en la predicació verbal, i se separen d'aquest comportament quan l'accepció s'associa a una semàntica amb participació més passiva de l'experimentador. De fet, l'ús del verb *sofrir* en oracions negatives com les de (49) i (53) (*no sofrir* 'no suportar') indica una actitud activa de l'experimentador i sempre es presenten amb una completiva en subjuntiu, molt poc acceptables en indicatiu (54). O el contrast entre les dues accepcions diferents del verb *sofrir* en l'exemple de (55a) es mostra per la diferència de comportament per acceptar SNe postverbals (55b).

- (53)a. No sofreix que ningú canti la seva cançó. (Romeu i Figueras 1993: 136)
- b. Aquí tothom vol anar pel seu compte i no sofreix que ningú li passi al davant. (Jiménez Navarro 2006: 76)

32. Exemples de l'accepció del verb *sentir* 'experimentar' amb subordinades en indicatiu: *Ell sentia que es feia pesat* (DIEC2: s. v. *sentir* §3 1); *Sentia que no l'estimaven* (DUVC: s. v. *sentir* §3).

33. <<https://www.constituentsperlaruptura.cat/2019/03/>>. [Consulta: març del 2021.]

- (54)a. *No puc sofrir que em fregues amb les ungles, ho entens? [per contrast amb (49)]
 b. *No sofreix que ningú canta la seva cançó. [per contrast amb (53a)]
 c. *Aquí tothom vol anar pel seu compte i no sofreix que ningú li passa al davant. [per contrast amb (53b)]
- (55)a. És cert que sofreixo migranyes des de l'accident. És cert que no puc sofrir els imbecils. (Lockhart 2015: 16)
 b. És cert que sofreixo migranyes des de l'accident. És cert que no puc sofrir *(els) imbecils. [per contrast amb (55a)]

Pel que fa als altres quatre verbs (*fruir, gaudir, glatir, gruar*) —com l'accepció de *patir* i *sofrir* 'suportar'— se solen construir amb un argument oracional introduït per la conjunció *que* i un verb en subjuntiu: cf. (48) i (50). Tot i això, una cerca feta a internet (març del 2021) ha permès trobar uns quants exemples d'oracions del verb *gaudir* amb un argument oracional en indicatiu (56). Una explicació possible d'aquest fet pot ser que, com les accepcions de *patir* 'experimentar patiment' i *sofrir* 'experimentar sofriment' (experiència negativa), per a alguns parlants el verb *gaudir* permetria un experimentador passiu d'una experiència positiva 'experimentar gaudi', per analogia; de fet, també és possible trobar exemples a internet d'oracions del verb *gaudir* amb SNe postverbals (57). Com *patir* i *sofrir* (i *sentir*), seria un verb que permetria diferenciar un context no assertiu en subjuntiu (en concret, emotiu) d'un altre d'assertiu en indicatiu (cf. *GIEC*: §24.7.2). Cal tenir en compte, però, que els exemples d'internet de (56)-(57) poden mostrar usos poc freqüents o encara fluctuants d'oracions amb el verb *gaudir*.

- (56)a. Realment gaudeixo que ara és possible inventar cadascun un nou estil entre setmana i tocar-lo els caps de setmana.³⁴
 b. M'encanta, és útil per a l'aixella i l'àrea privada i ha estat funcionant bé. A més, gaudeixo que s'absorbeix ràpidament i no se sent greixós a la pell.³⁵
 c. Com a dona poc convencional que hem vist créixer, gaudeixo que va decidir créixer d'una altra manera.³⁶
- (57)a. La ubicació de la casa és a Riumors, un poble que gaudeix tranquil·litat, allunyat dels sorolls.³⁷
 b. Què [*sic*] maca és aquesta festa, / ens té a tots el cor robat, / es fa a cada casa gresca / i es gaudeix felicitat.³⁸

34. <<https://all-andorra.com/ca/westbam-encara-sento-la-mateixa-emocio-a-mes-tinc-mes-saviesa/>>.

35. <<https://ca.joopzy.com/sensitive-area-whitening-cream/#tab-reviews>>.

36. <<https://ca.fredtvshow.com/gwendoline-christie-briennes-game-thrones-heartbreak>>.

37. <<https://www.cbrai.com/ca/comprar-immoble-costa-brava/venda-de-casa-riumors-riumors/3076>>.

38. <<http://docplayer.es/182153128-Laveu-desarria-282-especial-nadal-exemplar-gratuit-decembre-2012.html>>.

- c. Una jove que gaudeix llibres, sèries, pel·lícules... simplement cultura en vena. Estarem confinats però gaudim!³⁹

4. CONCLUSIONS

L'article descriu i classifica els diferents grups de verbs psicològics emotius no pronominals del català que formen oracions intransitives amb un subjecte experimentador. Tot i que no són objecte d'estudi, i amb la intenció de tenir una visió global comparativa dels predicats emotius amb subjecte experimentador, puntualment s'hi tenen en compte els verbs SubjExp, que habitualment formen oracions transitives: alguns admeten un objecte de referència personal o verbs SubjExp(+pers) (*estimar, odiar*); en canvi d'altres, els verbs SubjExp(-pers), no (*deplorar, lamentar*).

Uns quants predicats solen formar oracions intransitives monoargumentals (*penar, xalar*): són els verbs SubjExpØ. Com els verbs SubjExp, no poden expressar un estat resultant d'un canvi en l'experimentador, i aquesta característica els diferencia d'altres predicats que també poden participar en oracions intransitives monoargumentals amb un subjecte experimentador, però amb característiques d'experimentador pacient: verbs ergatius no pronominals (*al·lucinar, escarmentar*) o Subj(i)Exp, i verbs ergatius no pronominals inherents (*defallir, llanguir*) o Subj(i)Exp(ci). Un últim grup de predicats participa en construccions intransitives biargumentals amb un complement oblic (*gaudir de, simpatitzar amb*) o verbs SubjExp(pre), alguns dels quals són alternants de verbs SubjExpØ (*gaudir / gaudir de*) o de verbs Subj(i)Exp(ci) (*defallir / defallir en*). A la taula 1 s'hi fa un resum comparatiu de les característiques dels diferents grups verbals.

Tot i la caracterització general de les oracions amb verbs psicològics emotius com a biargumentals (cf. Belletti / Rizzi 1988; Bosque / Gutiérrez-Rexach 2009: 411), no es pot descartar que també ho siguin aquests predicats d'estudi en oracions monoargumentals, com de fet s'accepta en les oracions ergatives dels verbs psicològics emotius, siguin amb verbs pronominals o no, o en l'ús absolut dels verbs SubjExp. Les característiques específiques dels verbs *emotius* són la restricció dels SNe postverbals i la construcció d'una completiva en subjuntiu, en l'anomenat subjuntiu temàtic (cf. Royo 2021, en premsa). Són característiques que no es poden comprovar en l'ús intransitiu dels predicats SubjExpØ i determinar si aquest grup verbal heterogeni s'ha d'encabar dins els predicats psicològics emotius necessita una anàlisi aprofundida del seu comportament.

Però en la mesura que uns quants verbs SubjExpØ presenten alternants transitius, aquestes dues característiques permeten establir quines accepcions verbals es comporten com a emotives i quines no. En el cas dels verbs SubjExp(pre), el mode de la construcció amb una completiva (amb caiguda de preposició) permet analitzar quins verbs o quines accepcions verbals són emotives, tenint en compte la diferència entre el subjuntiu temàtic amb verbs factivo-emotius i el subjuntiu que presenten les completives amb

39. <<https://www.instagram.com/vidallegint/>>.

<i>tipologia verbal</i>	<i>exemples</i>	<i>arguments</i>	<i>argument intern (cas)</i>	<i>pot expressat l'estat final d'un canvi</i>
SubjExp(+pers) [amb alternant reflexiu]	<i>estimar</i> <i>odiar</i>	biargumental	acusatiu	no
SubjExp(-pers) [sense alternant reflexiu]	<i>deplorar</i> <i>lamentar</i>			
SubjExp(preposició)	<i>gaudir de</i> <i>simpatitzar amb</i>		oblic	
SubjExp∅	<i>penar</i> <i>xalar</i>	monoargumental	–	sí
Subj(i)Exp [amb alternant AcExp]	<i>al·lucinar</i> <i>escarmentar</i>		nominatiu [oració inacusativa]	
Subj(i)Exp(ci) [sense alternant AcExp]	<i>defallir</i> <i>llanguir</i>			

Taula 1. Oracions amb verbs psicològics emotius no pronominals i subjecte experimentador

verbs d'actitud proposicional, sigui un subjuntiu regit lèxicament (verbs intensionals forts) o un subjuntiu no regit lèxicament (verbs intensionals febles).

Aquest estudi descriptiu caldria completar-lo amb el dels verbs psicològics emotius pronominals amb subjecte experimentador. Com a aspectes per aprofundir en futures recerques, es podria afinar en les similituds i les diferències que hi ha entre els verbs Subj-Exp i els verbs SubjExp∅ quan els primers s'utilitzen en l'ús absolut o quan els segons participen en oracions transitives. A més, la panoràmica global de tots aquests predicats ofereix un mosaic molt complex de diferents accepcions i alternances que excedeix l'objectiu del present article; com en la resta de predicats psicològics emotius, és un fet que mostra l'alt grau de flexibilitat semàntica i sintàctica d'aquests verbs.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ABRINES, Bartomeu (2016): *Els verbs de canvi d'estat i l'alternança causativa en català*. Tesis doctoral. Universitat Autònoma de Barcelona.
- ACEDO-MATELLÁN, Víctor / MATEU, Jaume (2015): «Los verbos psicológicos: raíces especiales en estructuras corrientes», dins MARÍN, Rafael (ed.): *Los predicados psicológicos*. Madrid: Visor Libros, p. 81-109.

- BELLETTI, Adriana / RIZZI, Luigi (1988): «Psych-Verbs and Theta-Theory». *Natural Language and Linguistic Theory*, 6(3), p. 291-352.
- BONET, Sebastià (2008⁴ [2002]): «Les subordinades substantives», dins SOLÀ, Joan / LLORET, Maria-Rosa / MASCARÓ, Joan / PÉREZ SALDANYA, Manuel (dir.): *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries (3 vol.), p. 2321-2387.
- BOSQUE, Ignacio / GUTIÉRREZ-REXACH, Javier (2009): *Fundamentos de sintaxis formal*. Madrid: Akal.
- BOSSONG, Georg (1998): «Le marquage de l'expérient dans les langues d'Europe», dins FEUILLET, Jack (ed.): *Actance et Valence dans les Langues de l'Europe* (Empirical approaches to language typology 20-2). Berlín / Nova York: Mouton de Gruyter, p. 259-294.
- BOUCHARD, Denis (1995): *The Semantics of Syntax. A Minimalist Approach to Grammar*. Chicago / Londres: University of Chicago Press.
- CRESPI, Isabel (2020): *Aspecte i estructura argumental en les construccions passives del català*. Tesi doctoral. Universitat Autònoma de Barcelona.
- DCVB = ALCOVER, Antoni M. / MOLL, Francesc de Borja (1862-1932): *Diccionari català-valencià-balear*. Palma: Editorial Moll (10 vol.). En línia: <<http://dcvb.iecat.net/>> [projecte d'informatització: Institut d'Estudis Catalans (2002)].
- DDLIC = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari descriptiu de la llengua catalana*. Barcelona: IEC. En línia: <<https://dcc.iec.cat/ddlci/scripts/index.html>>.
- DIEC2 = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2007² [1995]): *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans / Enciclopèdia Catalana / Edicions 62. En línia: <<http://dlc.iec.cat/>>.
- DNV = ACADEMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA (2014): *Diccionari normatiu valencià*. València: AVL. En línia: <<http://www.avl.gva.es/lexicval/>>.
- DPCLC = OLIVERAS, Sebastià (dir.) (2002): *Diccionari pràctic i complementari de la llengua catalana*. Barcelona: La Busca edicions.
- DUVIC = GINEBRA, Jordi / MONTSERRAT, Anna (2009² [1999]): *Diccionari d'ús dels verbs catalans. Règim verbal i canvi i caiguda de preposicions*. Barcelona: Educaula.
- FÁBREGAS, Antonio / MARÍN, Rafael / McNALLY, Louise (2012): «From Psych Verbs to Nouns», dins DEMONTE, Violeta / McNALLY, Louise (ed.): *Telicity, Change, and State: A Cross-Categorical View of Event Structure*. Oxford / Nova York: Oxford University Press, p. 162-184.
- GDLC = ENCICLOPÈDIA CATALANA (1998): *Gran diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. En línia: <<http://www.diccionari.cat/>>.
- GIEC = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2016): *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- GRÀCIA, Lluïsa (1989): *La teoria temàtica*. Bellaterra: Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- KAILUWEIT, Rolf (2005): *Linking: Syntax und Semantik französischer und italienischer Gefühlsverben*. Tübingen: Niemeyer.
- KAILUWEIT, Rolf (2007): «El enlace de los verbos de sentimiento. Un cálculo de rasgos», dins CANO, Pablo / FERNÁNDEZ, Isabel / GONZÁLEZ, Miguel / PREGO, Gabriela / SOUTO, Montserrat (ed.): *Actas del VI Congreso de Lingüística General, Santiago de Com-*

- postela, 3-7 de mayo de 2004, II.A Las lenguas y su estructura*. Madrid: Arco/Libros, p. 1699-1707.
- KAILUWEIT, Rolf (2015): «Romance object-experiencer verbs: From aktionsart to activity hierarchy», dins BARRAJÓN, Elisa / CIFUENTES, José Luis / RODRÍGUEZ, Susana (ed.): *Verb Classes and Aspect*. Amsterdam / Filadèlfia: John Benjamins, p. 312-333.
- LANGACKER, Ronald W. (2000): *Grammar and conceptualization*. Berlín / Nova York: Mouton de Gruyter.
- MANGIALAVORI, M. Eugenia (2019): «Stativity in the Causative Alternation? New Questions and a New Variant». *Open Linguistics*, 5, p. 233-259.
- MARQUETA, Bárbara (2015): «Tipos de MDO en los verbos psicológicos del español». *Borealis: An International Journal of Hispanic Linguistics*, 4(1), p. 79-98.
- MARTÍN, Juan (1998): «The Lexico-Syntactic Interface: Psych Verbs and Psych Nouns». *Hispania*, 81(3), p. 619-631.
- MASULLO, Pascual José (1999): «La interfaz léxico-sintaxis. Presencia y ausencia del clítico *se* en construcciones inacusativas». Ms. Universidad Nacional del Comahue / University of Washington.
- MATEU, Jaume (2000): «La semàntica relacional de l'estructura argumental i la seva aplicació a una alternança lexicosemàntica del català». *Llengua & Literatura*, 11, p. 281-309.
- NDA = RUAIX, Josep (2011): *Nou diccionari auxiliar: repertori lexicogràfic d'interferències en el català d'avui; dubtes, incorreccions, preferències i remarques lingüístiques*. Barcelona: Claret.
- PÉREZ SALDANYA, Manuel (1988): *Els sistemes modals d'indicatiu i de subjuntiu*. Barcelona / València: Publicacions de l'Abadia de Montserrat / Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
- PESETSKY, David (1995): *Zero Syntax. Experiencers and Cascades*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- QUER, Josep (2008⁴ [2002]): «Subordinació i mode», dins SOLÀ, Joan / LLORET, Maria-Rosa / MASCARÓ, Joan / PÉREZ SALDANYA, Manuel (dir.): *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries (3 vol.), p. 2799-2866.
- RIGAU, Gemma (1994): «Les propietats dels verbs pronominals». *Els Marges*, 50, p. 29-39.
- ROSSELLÓ, Joana (2008⁴ [2002]): «El SV, I: Verbs i arguments verbals», dins SOLÀ, Joan / LLORET, Maria-Rosa / MASCARÓ, Joan / PÉREZ SALDANYA, Manuel (dir.): *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries (3 vol.), p. 1853-1949.
- ROYO, Carles (2018): «Els verbs psicològics pronominals catalans i l'alternança emotiva/volitiva». *Études Romanes de Brno*, 39(1), p. 115-138.
- ROYO, Carles (2020): «The accusative/dative alternation in Catalan verbs with experiencer object», dins PINEDA, Anna / MATEU, Jaume (ed.): *Dative constructions in Romance and beyond*. Berlín: Language Science Press, p. 371-393.
- ROYO, Carles (2021): «La restricció dels sintagmes nominals escarits en els verbs psicològics del català», *Llengua & Literatura*, 31, p. 79-101.
- ROYO (en premsa): «Verbs psicològics transitius amb subjecte experimentador», *Zeitschrift für Katalanistik*, 36.

- RUWET, Nicolas (1994): «Être ou non pas être un verbe de sentiment». *Langue Française*, 103, p. 45-55.
- VAN VOORST, Jan (1992): «The aspectual semantics of psychological verbs». *Linguistics and Philosophy*, 15(1), p. 65-92.
- VIÑAS-DE-PUIG, Ricard (2009): *The argument of experience: Experience predicates and argument structure in Catalan and Mayangna*. Tesis doctoral. West Lafayette, Indiana: Purdue University.
- WHITLEY, M. Stanley (1995): «Gustar and Other Psych Verbs: A Problem in Transitivity». *Hispania*, 78(3), p. 573-585.
- WHITLEY, M. Stanley (1998): «Psych verbs: transitivity adrift». *Hispanic Linguistics*, 10(1), p. 115-153.

REFERÈNCIES DELS EXEMPLES

- AJUNTAMENT DE SANT PERE DE RIBES (2016): Acta de la Sessió Ordinària del Pla de la Corporació de data 22 de novembre de 2016.
- ALIERN, Francesca (2006): *Sabó moll*. Valls: Cossetània Edicions.
- AMELA, Víctor M. (2012): *Tots els meus secrets, o gairebé*, trad. d'Emma Garcia Carbas-sa. Barcelona: Ediciones B.
- ANGLADA, Maria Àngels (2001): *Obres completes de Maria Àngels Anglada*. Narrativa Barcelona: Edicions 62.
- ARISTÈNET (2009): *Lletres d'amor*, trad. de Joan Pagès. Barcelona: Fundació Bernat Metge.
- BAYERRI, Enric (1979): *Refraner català de la comarca de Tortosa. Recollit de milenars de documents i de la tradició oral més castiça, i explicat i comentat segons l'esperit de la terra pairal*, vol. 2. Barcelona: Porter-Libros.
- BELTRAN, Rafael (cur.) (2007): «Peret i el rector (La quadra es crema, II)», dins *Rondalles populars valencianes. Antologia, catàleg i estudi dins la tradició del folklore universal*. València: Universitat de València, p. 449-450.
- BERGA I BOIX, Josep (192-): *L'estudiant de la Garrotxa*. Barcelona: Les Ales Esteses.
- CABRERA, M. Roser / CARRIÓ, M. Teresa (2009): *Els joguets de Dènia. Un segle d'activitat industrial*. València: Universitat de València.
- CALDERS, Pere (1994): *Mesures, alarmes i prodigis*. Barcelona: Edicions 62.
- CARBONELL, Ona (2016): *Tres minuts, quaranta segons*. Barcelona: Fanbooks.
- CARDONA, Victòria (2015): *Teixint el tapís de l'amistat*. Barcelona: Meteora.
- CARNER, Josep (1981): *Les bonhomies i altres proses*. Barcelona: Edicions 62.
- CARRANZA, Maite (2004¹⁶ [1992]): *Frena, Càndida, frena!*. Barcelona: Cruïlla.
- CERDÀ, Jordi Pere (1988): *Cant alt. Autobiografia literària*. Barcelona: Curial.
- CERDÀ, Maria Àngela (1989): «Estampes poètiques de Lluís Via», dins FERRANDO, Antoni / HAUF, Albert G. (cur.): *Miscel·lània Joan Fuster. Estudis de llengua i literatura*, vol. I. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 317-334.

- CHATTAM, Maxime (2010): *Un altre món. Els tres herois*, trad. de David Fernández. Barcelona: Estrella Polar.
- COMES, Melcior (2010): *Viatge al centre de la Terra*. Barcelona: Columna.
- COMISSIÓ DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS (2011): Diari de Sessions de la Comissió de Cultura, Educació i Esports del Parlament de les Illes Balears (DL. PM. 353-1992 / Fq.Con.núm. 33/27 / VIII legislatura / Any 2011 / Núm. 3). Sessió celebrada dia 13 d'octubre del 2011.
- D'AMAT I DE CORTADA, Rafael (baró de Maldà) (1987): *Calaix de sastre I. 1769-1791*. Barcelona: Curial.
- DELOR I MUNS, Rosa M. (1989): *Salvador Espriu, o «el cercle obsessiu de les coses»*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- DE SAGARRA, Josep M. (1979² [1948-1949]): *Obres completes. Teatre (*)*, vol. 29. Barcelona: Selecta.
- DOYLE, Sir Arthur Conan (2007): *El món perdut*, trad. de Joan Fontcuberta. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de Publicacions.
- ESPONA I BAYÉS, Candi (2002): *Entre el roig i el blau. Memòria de la guerra i altres coses: 1934-1942*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- ESQUIROL, Josep Maria (2018): *La penúltima bondat. Assaig sobre la vida humana*. Barcelona: Quaderns Crema.
- ESTELRICH, Joan (1930): *Catalunya endins. Un examen de consciència colectiva en temps tèrbols. Llibre per a tots i contra ningú*. Barcelona: Llibreria Catalònia.
- ESTRADÉ, Miquel (1991² [1987]): *Diàleg sobre l'amor*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- ESTRUGA, Lucinda (2002): «Conta'm un conte, d'amor, de gelosia, de riure...», dins ESTRUGA, Lucinda / NEBOT, Rosa / BOLTÀ, Núria / ROMANOS, Remei / BORRÀS, Jordi: *Conta'm un conte, d'amor, de gelosia, de riure i altres narracions* (Recull de treballs guardonats en el VI Premi Vila de Puigcerdà, de narrativa literària). Tremp: Garsineu Edicions.
- FERRATER, Gabriel (1995): *Cartes a l'Helena i residu de materials dispersos*, edició a cura de Joan Ferraté i José Manuel Martos. Barcelona: Empúries.
- FERRER, Josep / PUJADAS, Joan (cur.) (1995): *Joan Coromines, 90 anys*. Barcelona: Curial.
- FOLGUERA, Joaquim (1920): *Articles*. Barcelona: La Revista.
- FREIXAS, Gemma (2015): *Malabo i les cendres*. Barcelona: Meteora.
- GABANCHO, Patrícia (2005): *La postguerra cultural a Barcelona (1939-1959). Converses*. Barcelona: Meteora.
- GARCIA, Betsabé (2016): *Amb uns altres ulls. La biografia de Montserrat Roig*, trad. de Jordi Vidal. Barcelona: Roca Editorial.
- GENÍS I AGUILAR, Martí (1874): *Julita*. Barcelona: Estampa la Renaxensa.
- GIL I SALA, Sergi (2008): *7 records, 7 contes*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. [Publicació conjunta dels dos treballs guanyadors del Premi Armand Quintana 2007 de narrativa, convocat per l'Ajuntament de Calldetenes. L'altre treball és *L'indesitjable passatger*, de Josep Fontdecaba i Fuster.]
- GOETHE (2019): *Egmont*, adaptació de Joan Lluís Bozzo a partir de la traducció de Joaquim Pena. Barcelona: La Campana.

- JIMÉNEZ NAVARRO, Àngel (2006): *Sants Boada i Calsada*. Barcelona / Valls: Fundació Roca i Galès / Cosetània.
- JOAN I ARINYÓ, Manuel (1989): *Les nits perfumades*. Barcelona: Edicions 62.
- KNOLL, Jessica (2016): *La noia que ho tenia tot*, trad. de Núria Parés. Barcelona: Ara Llibres.
- LA BÍBLIA (2007⁸ [1970]): Versió dels textos originals i notes pels monjos de Montserrat. (primera a Publicacions de l'Abadia de Montserrat). Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- LOCKHART, Elisabeth (2015): *Mentiders*, trad. de Mercè Santaulària. Barcelona: Fanbooks.
- MADERN, Josep Maria (1986): *La gàbia i altres gàbies*. Barcelona: Edicions 62.
- MARAGALL, Joan (1918² [1912]): «Estima!...», dins *Obres completes d'en Joan Maragall. Poesies II*. Barcelona: Gustau Gili.
- MARINA, José Antonio / MARINA, Eva (2013): *L'aprenentatge de la creativitat*, trad. de Núria Parés. Barcelona: Columna.
- MARTÍ I POL, Miquel (1979): *L'hoste insòlit*. Barcelona: Proa.
- MARORELL, Joanot (1954): *Tirant el Blanc*. Barcelona: Edicions Ariel.
- MASSOT, Josep (coord.) (2002): *Estudis de llengua i literatura catalanes / XLIV. Miscel·lània Giuseppe Tavani 3*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- MATAS, Alfred (2005): *Sant Alfred, la fe i l'amistat*. Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica.
- MIRALBELL, Oriol (2007): *Gestió d'oficines de turisme*. Barcelona: Editorial UOC.
- MIRALLES, Carles (2001): «Les mares dels herois». *Ítaca: Quaderns Catalans de Cultura Clàssica* 16-17, p. 119-127.
- MURGADES, Josep (2010): «Nobelables?». *El Punt*, secció «La columna», 13 d'octubre del 2010, p. 48
- NOU TESTAMENT (2010): Versió directa de l'original grec a càrrec de Jaume Sidera i Plana amb la col·laboració de Pere Franquesa i Burdó, Ignasi Ricart i Fàbregas i Ramon Caralt i Roca. 15a edició. Barcelona: Editorial Claret.
- PAMIES, Teresa (2018): *Si vas a París, papà... Diari de maig de 1968*. Manresa: Tigre de Paper.
- PASTELLS, Josep (2003): *Pell de cilici*. Barcelona: Llibres de l'Índex.
- PIQUER, Eva (1999): *Alicia al país de la televisió*. Barcelona: Empúries.
- PLA, Josep (1979): *Notes del capvesprol*. Barcelona: Destino.
- PLA, Josep (1991³ [1973]): *Humor, candor...*, dins *Obra completa*, vol. 24. Barcelona: Destino.
- PLADEVALL, Antoni (2011): *Tot és possible. Una novel·la sobre les consultes sobiranistes*. Barcelona: Columna.
- PLANAS, Ramon (1950): *El pont llevadis*. Barcelona: Aymà.
- PONS, Josep Sebastià (1990): *Teatre complet*, edició crítica a càrrec d'Enric Prat i Pep Vila. Barcelona: Columna.
- PONS I MASSAVEU, Joan (1974): *Episodis populars catalans*. Barcelona: Edicions 62.
- PUIG I FERRETER, Joan (1988): *Els tres allucinats*, col·l. «Antologia de la Novel·la Catalana». Barcelona: Planeta.

- PUJOLS, Francesc (1926): *Història de l'hegemonia catalana en la política espanyola*, vol. I. Barcelona: Ramon Tobella.
- PUNSET, Ana (2019): *New York Academy. Esmorzar a Central Park*, trad. de Núria Parés. Barcelona: Montena.
- REIG, Carles (1989): *Llibre de les veritats poixèvoles*. València: Eliseu Climent, editor.
- RIBERA, Eduard (2012): *La vida assistida*. Lleida: Pagès editors.
- ROMEU I FIGUERAS, Josep (1993): *Materials i estudis de folklore*. Barcelona: Alta Fulla.
- ROVIRA BELLOSO, Josep M. (2017): *El banquet amagat*. Barcelona: Herder.
- RUBIÓ I TUDURÍ, Marià (2002): *Barcelona 1936-1939*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- SALA, Toni (1997): *Entomologia*. Barcelona: Edicions 62.
- SÁNCHEZ PIÑOL, Albert (2004¹⁴ [2002]): *La pell freda*. Barcelona: La Campana.
- SANT AGUSTÍ (1999): *Déu és amor. Homilies sobre la primera carta de sant Joan*, trad. de Just M. Llorens. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- SANTOS, Julio (2018): *Les aventures de Txano i Òscar. La pedra verda*, trad. de Josep Arrandis. Donostia: Xarpa Books.
- SÈNECA, Lucius Annaeus (1959): *Qüestions naturals*, vol. III, trad. del Dr. Carles Cardó. Barcelona: Fundació Bernat Metge.
- SERRA CORNET, Miquel (2014): «Les esperades becades», *Cinegeticat. Gestió, caça i equilibri*, 2, p. 38-40.
- SERRALLONGA, Segimon (1981): «Poesia antiga». *Els Marges* 21, p. 65-84.
- SHAKSPERE, Guillèm [sic] (1910): *Hamlet, príncep de Denamarca*, trad. d'Antoni Bulbena & Tosell. Barcelona: Impremta de F. Giró.
- SIMENON, Georges (2014): *La neu era bruta*, trad. d'Anna Casassas. Barcelona: Quaderns Crema.
- SIMÓ, Isabel-Clara (1990): *Els ulls de Clídice*. Barcelona: Edicions 62.
- SOBRER, Josep Miquel (2006): *Desfer les Amèriques*. Cabrera de Mar: Galerada.
- SOLDEVILA, Ferran (2000): *Diateris de l'exili i del retorn. 2. El retorn*, edició d'Enric Pujol. València: Eliseu Climent, Editor.
- SOLER, Maridés (2006): «Els codis socioculturals de la "viuda desheretada" a 'Pilar Prim' de Narcís Oller i a 'Middlemarch' de George Eliot». *Zeitschrift für Katalanistik* 19, p. 103-117.
- SOLER I AMIGÓ, Joan (1978): *Història de Catalunya*. Barcelona: Seix Barral.
- SUAU, Teodor (1997): *Les dones a l'evangeli de Marc. De la servitud a la fe*. Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica.
- THOMAS, Angie (2017): *Thug. L'odi que dónes*, trad. de Scheherezade Surià. Barcelona: Fanbooks.
- TOLKIEN, John R. R. (2010): *El Silmarillion*, trad. de Dolors Udina. Barcelona: Estrella Polar.
- TORRENT, Ferran (2001⁷ [1995]): *Gràcies per la propina*. Barcelona: Columna.
- TORRES I LLORET, Francesc (1966): *Apelles sóc aquí...* Tàrraga: F. Camps Calmet.
- TORT, Teresa (2015): «Penar». Bloc de Teresa Tort *Agafada al vol*, 29 de juny del 2015. En línia: <<http://blocs.mesvilaweb.cat/tort/?p=268410>>.
- TORTAJADA, Anna (2013): *El silenci de la por*. Barcelona: Estrella Polar.

VON HORVÁTH, Ödön (2017): *Juventut sense Déu*, trad. d'Anna Soler Horta. Juneda: Editorial Fonoll.

ABREVIACIONS

OD	objecte directe
SNe	sintagma nominal escarrit o sense determinant
SPrep	sintagma preposicional
SVb	significat del verb, significat lèxic d'una accepció concreta del verb

Etiquetes dels verbs psicològics (v. ps.), identificadores de cada grup verbal

AcExp	v. ps. amb experimentador acusatiu i alternant ergatiu, com <i>espantar</i>
DatExp	v. ps. amb experimentador datiu, com <i>agradar</i>
SubjExp	v. ps. transitius amb subjecte experimentador, com <i>odiar</i> o <i>lamentar</i>
SubjExp(+pers)	v. ps. SubjExp que admeten un objecte de referència personal, com <i>odiar</i>
SubjExp(-pers)	v. ps. SubjExp que no admeten un objecte de referència personal, com <i>lamentar</i>
SubjExp(pre)	v. ps. amb subjecte experimentador i complement oblic, com <i>simpatitzar (amb)</i>
SubjExp(pr-pre)	v. ps. pronominals amb subjecte experimentador i complement oblic, com <i>gaudir-se (de)</i>
SubjExp(refl)	v. ps. reflexius amb subjecte experimentador, com <i>odiar-se</i>
SubjExpØ	v. ps. monoargumentals no ergatius amb subjecte experimentador, com <i>xalar</i>
Subj(i)Exp	v. ps. ergatius no pronominals amb subjecte intern experimentador i alternant AcExp, com <i>al·lucinar</i>
Subj(i)Exp(ci)	v. ps. ergatius no pronominals amb subjecte intern experimentador i sense alternant AcExp (ergatius no pronominals inherents), com <i>defallir</i>
Subj(i)Exp(pr)	v. ps. ergatius pronominals amb subjecte intern experimentador i alternant AcExp, com <i>desanimar-se</i>
Subj(i)Exp(pr-ci)	v. ps. ergatius pronominals amb subjecte intern experimentador i sense alternant AcExp (ergatius pronominals inherents), com <i>confiar-se</i>

RESUM

L'article descriu i compara el comportament dels verbs psicològics emotius no pronominals del català que formen oracions intransitives amb un subjecte experimentador. Alguns d'aquests verbs participen en oracions monoargumentals: un primer grup el formen predicats com *penar* o *xalar*, tot i que d'altres d'aquest grup també poden tenir usos transitius (*gruar*, *patir*); es diferencia d'un segon grup en el qual el subjecte experimentador és

un pacient d'una oració ergativa, amb alternant causatiu (*allucinar*, *escarmentar*) o sense (*defallir*, *llanguir*). Un tercer grup de predicats forma oracions intransitives biargumentals amb un complement oblic (*gaudir de*, *simpatitzar amb*). En alguns casos, la restricció dels sintagmes nominals escarits postverbals i la construcció d'una completiva amb un subjuntiu temàtic, dues característiques dels verbs emotius, permeten classificar determinats verbs dins d'aquests grups o no. Aquests verbs mostren un mosaic complex d'accepcions i alternances, manifestació d'una remarcable flexibilitat semàntica i sintàctica.

MOTS CLAU: català, classificació verbal, oració intransitiva, subjecte experimentador, verb psicològic.

ABSTRACT

Intransitive sentences containing non-pronominal psychological verbs with an experiencer subject

This article describes and compares the behaviour of non-pronominal psychological verbs of emotion in Catalan that form intransitive sentences with an experiencer subject. Some of these verbs participate in mono-argumental sentences: one group is formed by predicates such as *penar* 'agonise' or *xalar* 'have fun', although others in this group may also have transitive uses (*gruar* 'be overcome', *patir* 'suffer'); this group differs from a second group in which the experiencer subject is a patient of an ergative sentence, with an alternating causative function (*allucinar* 'be amazed', *escarmentar* 'learn your lesson') or without this (*defallir* 'give out', *llanguir* 'languish'). A third group of predicates form bi-argumental intransitive sentences with an oblique complement (*gaudir de* 'enjoy', *simpatitzar amb* 'sympathise with'). In some cases, the constraint on bare postverbal noun phrases and the construction of a subordinate clause with a thematic subjunctive (both features of emotional verbs) allow certain verbs to be classified within or excluded from these groups. These verbs show a complex mosaic of meanings and alternations, a manifestation of remarkable semantic and syntactic flexibility.

KEY WORDS: Catalan, verb classes, intransitive sentence, experiencer subject, psychological verb.